

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра теорії та історії культури

Затверджено

На засіданні кафедри теорії та історії культури
філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.)

В.о. завідувача кафедри

доц. Дарморіз О.В.

Силабус з навчальної дисципліни
«АНТРОПОЛОГІЯ РЕЛІГІЇ: СУЧАСНІ НАПРЯМКИ»,
що викладається в межах аспірантури
03 - Гуманітарні науки, третій рівень вищої освіти
спеціальність 031 – релігієзнавство

Львів 2020 р.

СИЛАБУС КУРСУ
АНТРОПОЛОГІЯ РЕЛІГІЇ: СУЧАСНІ НАПРЯМКИ
2020-2021 навчальний рік

Назва курсу	АНТРОПОЛОГІЯ РЕЛІГІЇ: СУЧАСНІ НАПРЯМКИ
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра теорії та історії культури
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 - Гуманітарні науки, спеціальність <u>031 релігієзнавство</u>
Викладач (-і)	Гудь Богдан Васильович, професор, доктор історичних наук
Контактна інформація викладача (-ів)	Bohdan.Hud@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	понеділок, 14:00-15:00
Інформація про курс	«АНТРОПОЛОГІЯ РЕЛІГІЇ: СУЧАСНІ НАПРЯМКИ» – дисципліна на вибір для аспірантів спеціальності «031 – релігієзнавство», галузі знань – 03 Гуманітарні науки. Загальна кількість годин курсу – 90, кількість кредитів ECTS – 3. Для вивчення дисципліни передбачено два змістових модулі. Діагностують студентів поточним (впродовж семестру) і підсумковим (залік) контролем і оцінюють у 100 балів (за Європейською Кредитно-

	Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	«АНТРОПОЛОГІЯ РЕЛІГІЇ: СУЧАСНІ НАПРЯМКИ» має статус спецкурсу в межах традиційних програм з релігієзнавства, теорії та історії культури. Новизна курсу полягає у розкритті специфіки антропології релігії як галузі знання, що лежить на межі кількох суміжних дисциплін: культурології, релігієзнавства, етнографії, когнітивних наук, антропології тощо. Ця дисципліна демонструє своєю історією специфічну ситуацію у гуманітаристиці загалом, яка шукає нові теоретичні засади в глобальних умовах. Актуальність курсу зумовлена майже повною відсутністю вітчизняних академічних досліджень із антропології релігії, хоча ця дисципліна залишається однією із найперспективніших у світовій науці.
Мета та цілі курсу	Мета: ознайомлення із історією розвитку антропології релігії як релігієзнавчої галузі та сучасним станом цієї дисципліни. Завдання: 1) дослідити історію антропології релігії; 2) визначити основні поняття та особливості; 3) прослідкувати історичну генезу теорій; 4) проаналізувати основні концепції.

**Література для вивчення
дисципліни**

Рекомендована література

1. Bielo J.S. Anthropology of Religion: The Basics. – Routledge, 2015. – 192 p.
2. Hausner S.L. The comparative anthropology of religion, or the anthropology of religion compared: a critical comment. – Режим доступу: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/1469-8676.12766>
3. Klass M. Ordered Universes: Approaches To The Anthropology Of Religion. – Routledge, 2018. – 191 p.
4. Nelson, John K. 1990. The Anthropology of Religion. A Field Statement for the Department of Anthropology, University of California, Berkeley)
5. Robert A. Segal Nickolas P. Roubekas. The Wiley Blackwell Companion to the Study of Religion, Second Edition. – John Wiley & Sons Ltd, 2021. – 480 p.
6. Академічне релігієзнавство: Підручник / За наук. ред. проф. А.М.Колодного. – К.: Світ Знань, 2000. – 862 с.
7. Ваннер К., Буйських Ю. Антропология религии. Порівняльні студії від Прикарпаття до Кавказу. – К.: Дух і Літера, 2019. – 440 с.
8. Головащенко С.І. Історія християнства: Курс лекцій: Навч. посібник. – К.: Либідь, 1999. – 352 с.
9. Історія релігії в Україні: Навч.посібник / За ред.А.М.Колодного, П.Л.Яроцького. – К.: Знання, КОО, 1999. – 735 с.
10. Кислюк К.В., Кучер О.М. Релігієзнавство: Підручник. – К.: Кондор, 2004. – 396 с.
11. Павлов С.В., Мезенцев К.В., Любіцева О.О. Географія релігій: Навч. посібник. – К.: АртЕК, 1999. – 504 с.
12. Петрушенко В.Л., Петрушенко О.П., Скалецький М.П. Релігієзнавство: Навч. посібник. – Львів: Новий світ – 2000, 2005. – 420 с.
13. Релігія в сучасному світі: Матеріали до курсу релігієзнавства / За ред. Г.Зімоня; з пол. перекл. Г.Теодорович. – Львів: Свічадо, 2007. – 504 с.

Допоміжна

1. Benedict R. General Antropology. Edited by Franz Boas. Boston and New York. 1938.
2. Boas F. The Ethnological significance of esoteric doctrines // Boas F. Race, Language and Culture. N.Y., 1941.
3. Goldenweiser A. A. Early Civilization: An Introduction to Anthropology. New York: Knopf, 1922.

	4. Баркер А. Новые религиозные движения. – СПб., 1997. 5. Боруцький С.Т. Держава. Церква. Людина. Державно-церковні та міжконфесійні відносини у дзеркалі сучасності. 1992–2002 рр. Львів, 2003. 6. Гирц К. Интерпретация культур / Пер. с англ. – М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2004. – 560 с. 7. Грушевський М. З історії релігійної думки на Україні. – К., 1992. 8. Гуревич Л.С. Нетрадиционные религии на Западе и восточные религиозные культы. – М., 1985. 9. Дешиця М. Малий український церковно-історичний словник. – Львів, 1994. 10. Дюркгайм Е. Первісні форми релігійного життя: Тотемна система в Австралії. – Київ: Юніверс, 2002. – 423 с. 11. Дюркгейм Э. Элементарные формы религиозной жизни // Мистика. Религия. Наука. – М., 1998. 12. Классики мирового религиоведения. Антология / Сост. и общ.ред. А.Н.Красникова. – М., 1996. 13. Леви-Брюль Л. Сверхъестественное в первобытном мышлении. – М.: Педагогика-Пресс, 1994. 14. Леві-Строс К. Первісне мислення. – К.: Український центр духовної культури, 2000. – 324 с. 15. Леві-Строс К. Структурна антропологія. Пер. з французької Зоя Борисюк. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 1997. – 387 с. 16. Лубський В.І., Лубська М.В. Історія релігій: Підручник. К., 2003. 17. Тернер В. Символ и ритуал. – М.. – Наука: Наука: Главная редакция восточной литературы, 1983. 18. Фрезер Дж. Золотая ветвь. – М., 1979. 19. Яблоков И. Н. Антропология религии в структуре религиоведения (рус.) // Вопросы религии и религиоведения/ Книга 2: Религиозная и философская антропология: история и современность : сборник. – М.: ИД «МедиаПром», 2011. – Т. 2, вып. 2. – С. 23.
Тривалість курсу	3 кредити, 90 год.
Обсяг курсу	48 аудиторних години З них: 32 години лекцій 16 годин практичних занять

	42 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	В результаті вивчення даного курсу студент повинен знати: • проблеми сучасних досліджень антропології релігії; • структуру, функції та специфіку антропології релігії як галузі гуманітарного знання; • історичні форми релігії (від первісних форм до світових явищ новітнього характеру); • особливості взаємодії релігієзнавчих наук із антропологією релігії; • основні принципи наукового підходу до вивчення релігії як антропологічного феномену. вміти: • аналізувати особливості релігій у антропологічному контексті; • орієнтуватися в основних сучасних підходах; • виділяти основні сфери людського життя, які пов'язані із релігійною сферою; • розкривати новітню релігійність як антропологічний феномен.
Формат курсу	очна (денна, вечірня)
Теми	Тема 1. Релігієзнавство як наукова дисципліна Тема 2. Антропологія релігії у контексті буддизму, християнства та ісламу Тема 3. Методологічні засади антропології релігії у 20-21 ст. Тема 4. Зв'язок антропології релігії із іншими галузями Тема 5. Британська школа (Фрезер, Тайлор, Прічер) Тема 6. Французька школа (Дюркгайм, Леві-Брюль, Леві-Строс) Тема 7. Німецька школа (Шмідт, Шелер, Плеснер)

	Тема 8. Антропологія релігії у США (Боас, Бенедикт, Гірц)		
Підсумковий контроль, форма	іспит		
Пререквізити	Для вивчення курсу аспіранти потребують базових знань з основ культурології, міфології, релігієзнавства, філософії культури, етики, прикладної етики, соціальної культурології.		
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Проблемно-пошукові. Техніки опрацювання дискусійних питань. Метод проєктів і їх презентацій. Метод усного опитування. Проблемний аналіз культурних артефактів.		
Необхідні обладнання	Проектор, роздаткові матеріали, підключення до мережі інтернет.		
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Критерії оцінювання за курсом		
	Загалом – 100 балів, з них:		
	Поточне тестування та самостійна робота		Контроль знань
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2		

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	20	100
10	10	10	10	10	10	10	10		

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Оцінка в балах</i>	<i>За національною шкалою</i>		
		<i>Оцінка</i>		<i>Залік</i>
A	90 – 100	5	<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>
B	81-89	4	<i>Дуже добре</i>	
C	71-80		<i>Добре</i>	
D	61-70	3	<i>Задовільно</i>	
E	51-60		<i>Достатньо</i>	

Питання до іспиту

- Релігієзнавство як наукова дисципліна
- Сучасне поняття релігії
- Криза гуманітарного знання і антропологія релігії
- Антропологія релігії у контексті історії розвитку релігій світу
- Методологічні засади та особливості антропології релігії у 20-21 ст.
- Зв'язок антропології релігії із іншими галузями
- Британська школа (Фрезер, Тайлор, Прічер)
- Французька школа (Дюркгайм, Леві-Брюль, Леві-Строс)

	• Німецька школа (Шмідт, Шелер, Плеснер)• Антропология релігії у США (Боас, Бенедикт, Гірц)
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.
Академічна доброчесність	Очікується, що роботи аспірантів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших аспірантів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспіранта є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.